

Má umění cenu?

Cena Jindřicha Chalupického (www.cjch.cz), 18. 10. 2021

Založena: 1990, Zakladatelé: Václav Havel, Jiří Kolář, Theodor Pištěk

Princip: Ocenění nejvýraznější osobnosti výtvarného umění v daném roce ve věku do 35 let

Odměna: Samostatná výstava v Gal. V. Špály v Praze (do r.1999) v květnu následujícího roku

Stipendijní pobyt 3 měsíce v umělecké kolonii Headlands Center for the Arts v San Francisku a stipendium (finanční odměna), (od r. 2002 šest týdnů v New Yorku)

Hodnocení: Na dva roky je stanovena porota tvořená umělci a teoretiky, od r. 2002 na tři roky mezinárodní porota a okruh navrhovatelů z řad galeristů, teoretiků a kurátorů

Tajemník (později ředitel(ka) Společnosti J.Ch.): Dr. Mahulena Nešlehová (do r.1999), Dan Merta (od 1999), poté Lenka Lindaurová, od r.2015 Karina Kottová

Účast v soutěži: Umělec se může přihlásit sám nebo jej navrhuje teoretik či grémium teoretiků. V prvním kole mezinárodní porota vybere podle elektronických materiálů finalistky a finalisty. Ve druhém kole – na výstavě – vybírá porota vítěze. Ale od r. 2020, kdy finalisté odmítli vyhlášení vítěze, už je zorganizována jen Výstava Ceny J. Chalupického bez vyhlášení vítězů.

Držitelé Ceny J. Chalupického:

1990 – Vladimír Kokolia(1956)	Čestná cena – František Skála,jr.(1956), Jan Ambrůz(1956)	
1991 – František Skála,jr.(1956)	Čestná cena – Petr Nikl(1960), Petr Kvíčala(1960)	
1992 – Michal Nesázal(1963)	Čestná cena – Michal Gabriel(1960)	
1993– Martin Mainer(1959)	1994 – Michal Gabriel(1960)	1995 – Petr Nikl(1960)
1996 – Kateřina Vincourová(1968)	1997 – Jiří Příhoda(1966)	1998 – Jiří Černický(1966)
1999 – Lukáš Rittstein(1973)	2000 – David Černý(1967)	2001 – Tomáš Vaněk(1966)
2002 – Markéta Othová (1966)	2003 – Michal Pěchouček (1973)	2004 – Ján Mančuška (1972)
2005 – Kateřina Šedá (1977)	2006 – Barbora Klímová (1977)	2007 – Eva Kořátková (1982)
2008 – Radim Labuda (1976)	2009 – Jiří Skála (1976)	
2010 – Vasil Artamonov(1980), Alexej Klyuykov(1983)		2011 – Mark Ther(1977)
2012 – Vladimír Houdek(1984)	2013 – Dominik Lang(1980)	2014 – Roman Štětina(1986)
2015 – Barbora Kleinhamplová(1984)	2016 – Matyáš Chochola (1986)	2017 – Martin Kohout
2018 – Lukáš Hofmann (1993)	2019 – Andreas Gajdošík	
2020 – Jakub Choma, Alma Lily Rayner, Anna Slama&Marek Delong, Marie Tučková, Jiří Žák, Pracovní skupina pro výzkum mimosmyslové estetiky(Jan Kolský, Vojtěch Märc, Matěj Pavlík, Peter Sit)		
2021 – Robert Gabris, Jakub Jansa, Valentýna Janů, Anna Ročňová, umělecký ne-kolektiv björnsonova (Tamara Antonijevič, Lucia Kvočáková, Lucie Svoboda Mičíková, Tanja Šljivar, Nik Timková, Zuzana Žabková)		

Finalisté2004: Isabela Grosseová,Jana Kalinová, Ján Mančuška, Jiří Škoda, Rafani, Zbyněk Baladrán

Finalisté 2005: Zbyněk Baladrán, Josef Bolf, Jakub Hošek, Alena Kotmannová, K.Šedá, Jan Šerých

Finalisté 2006: Jan Jakub Kotík, Dominik Lang, Rafani, B. Klímová, Dušan Skala, Tomáš Svoboda

Finalisté 2007: Zbyněk Baladrán, Gal NoD, dlouhá 33, Jakub Hošek, Galerie AM 180, Bělehradská 45, P2 , Eva Kořátková, Galerie Jelení, Drtinova 15, P5, Jan Nálevka, Galerie tec, Dlouhá 33, Pavla Sceranková, Galerie Entrance, Křižíkova 34, P8

Porota 2002-2004: Vladimír Beskid (historik umění, SK), Charlotta Kotik (předsedkyně, The Brooklyn Museum of Art, N.Y.), Magdalena Jetelová (prof. Kunst Akademie Dusseldorf), Maria Lind (ředitelka Kunstverein Mnichov), Jiří Příhoda (držitel CJCH 1997, Praha), Jiří Ševčík (historik umění,AVU Praha), Jonathan Watkins (ředitel The Ikon Gallery, Londýn)

Porota 2005-2007: Milena Dopitová (Praha), Christoph Grunenberg (Tate Gallery Liverpool), Milena Kalinovská (Hirshorn Museum and Sculptures Garden Washington – předsedkyně), František Kowolowski (Dům umění města Brna), Jana Oravcová – Centrum súčasného umenia Bratislava, Roberto Pinto (Miláno), Radek Váňa (De Veemvloer, Amsterdam)

Od r. 2002 začala spolupráce Společnosti J.Ch. s Domem umění města Brna a finále se střídavě koná v Brna a v Praze. Souběžně s finalisty samostatně vystavoval v Procházkově síni Domu umění vítěz obdobné slovenské Ceny Oskára Čepana (v r. 2002 Pavlína Fichta Čierna, v r. 2004 Michal Moravčík, 2006Aneta Mona Chisa a Lucia Tkáčová). Součástí brněnského finále byla Cena diváků Po r. 2008 se místo Domu umění koná výstava v Moravské galerii v Brně.

Umělec má cenu

Osobitá forma ocenění umělců ve věku nad 35 let. Držitelku či držitele vybírají účastníci uměleckého provozu, kteří ještě neměli 35 let.

Cenu umělcům starším pětatřiceti let iniciovala v r. 2005 aktivita Umělec má cenu. Jejimi laureáty se doposud stali Jiří Kovanda, Vladimír Skrepl, Adriana Šimotová a dvojice Lukáš Jasanský – Martin Polák. Václav Stratil, vedoucí Ateliéru intermédií na FaVU VUT v Brně, se stal jejím pátým držitelem. V každém ročníku nese cena jméno předchozího držitele. Vladimír Skrepl tedy dostal Cenu Jiřího Kovandy... atd. Předchozí držitel také novému laureátovi či laureátce předává umělecký dar (často nějaké své vlastní dílo).

Výběr laureáta je dvojkolový. V první fázi je osloveno na 500 mladých umělců, kurátorů a teoretiků umění, aby nominovali dvě osobnosti starší 35 let, jejichž tvorbu osobně považují za určující. Pět nejčastěji jmenovaných umělců se stává finalisty. V druhé fázi laureáta vybírá komise, která všechny finalisty osobně navštíví a blíže se seznámí s jejich prací.

Přehled dosavadních držitelů Umělec má cenu: 2006 – Jiří Kovanda, 2007 – Vladimír Skrepl, 2008 – Adriana Šimotová, 2009 – Lukáš Jasanský – Martin Polák, 2010 – Václav Stratil, 2011 – Dalibor Chatrný, 2012 – Vladimír Kokolia, 2013 – Martin Zet, 2014 – Vladimír Havlík, 2015 – Jiří Surůvka, 2016 – Anna Daučíková, 2017 – Zbyněk Baladrán, 2018 – Barbora Klímová

<https://www.cjch.cz/>

<https://www.facebook.com/umelecmacenu>

<http://www.laureat.cz/>